

آزمون علمی قم اصول فقه - پ ۶ - اردیبهشت ۱۴۰۳

توجه: لطفاً به تمامی سؤالات پاسخ دهید؛ (هر ۴ جواب غلط، یک نمره منفی دارد).

۱. به نظر مصنف، فعل معصوم ﷺ اگر مجرد از قرینه باشد، دلالت بر فعل دارد.

- ا. وجوب ☐ ب. استحباب ☐ ج. اباحه ☐ د. رجحان ☐

۲. اصطلاح «حجت» نزد اصولیان به چه معناست؟

- ا. مفید قطع ☐ ب. استدلال ☐ ج. اماره ☐ د. اصل عملی ☐

۳. به نظر مصنف، اجتماع امر و نهی در مقام «جعل» و «امثال» چه حکمی دارد؟

- ا. در هر دو مقام ممتنع است ☐ ب. در هر دو مقام جایز است ☐ ج. در مقام جعل ممتنع است ☐ د. در مقام امثال ممتنع است ☐

۴. کدام دلیل برای تصحیح «جعل اماره در زمان افتتاح» مناسب‌تر است؟

- ا. مصلحت تبعیت از اماره، جابر مصلحت متعلق حکم است ☐ ب. تحصیل علم، مشقت نوعیه دارد ☐
ج. خطای اماره بیشتر از خطای قطع نیست ☐ د. عمل به اماره سیره متشرعه است ☐

۵. کدام «تکلیف» بالاجماع ممتنع است؟

- ا. التکلیف المحال ☐ ب. التکلیف بالمحال ☐ ج. التکلیف بغیر المقدور ☐ د. التکلیف بما لا یتطاق ☐

۶. در کدام صورت «اجتماع» بالاجماع جایز است؟

- ا. نماز کارمند در ساعت اداری ☐ ب. غضب در حین نماز ☐ ج. نماز در زمین غصبی بدون قید مندوحه ☐ د. نماز در حال خروج از زمین غصبی ☐

۷. مراد از «واحد» در مسأله اجتماع، کدام واحد است؟

- ا. وجودی ☐ ب. ماهوی ☐ ج. جنسی ☐ د. نوعی ☐

۸. المقصود من الجواز فی مسأله الاجتماع هو الإمكان

- ا. الشرعی ☐ ب. العادی ☐ ج. الذاتی ☐ د. الوقعی ☐

۹. کدام مبنا برای قائل به «جواز اجتماع امر و نهی» مفید نیست؟

- ا. لا یسری الحكم من العنوان إلى المعنون ☐ ب. تعدد العنوان یوجب تعدد المعنون ☐
ج. یرجع الاجتماع الحقیقی إلى اجتماع الموردي ☐ د. إن المراد من الأمر و النهی، الوجوب و الحرمة ☐

۱۰. به نظر مصنف، مسأله «اجتماع امر و نهی» از مسائل است.

- ا. فقهی ☐ ب. علم کلام ☐ ج. لفظیه اصول ☐ د. غیر مستقلات اصول ☐

۱۱. مصنف در مسأله «اجتماع» کدام قید را در محل نزاع معتبر می‌داند؟

- ا. سوء اختیار ☐ ب. مندوحه ☐ ج. تعلق احکام به عناوین ☐ د. سرایه الحكم من العنوان إلى المعنون ☐

۱۲. مصنف کدام گزینه را درباره «متعلق تکالیف» می‌پذیرد؟

- ا. إن التکلیف لا یسری من العنوان إلى المعنون ☐ ب. إن الأحکام یتعلّق بالمعنونات لا بالعناوین ☐
ج. إن الأحکام یتعلّق بالعناوین لكن یسری إلى المعنونات ☐ د. إن التکلیف یتعلّق بأفعال المکلفین ☐

۱۳. نظر مصنف درباره «اجتماع امر و نهی در شیء واحد» کدام است؟

- أ. ممتنع لتعلّق الأحكام بالمعنونات ☐
 ب. ممتنع لاستحالة اجتماع الضدين في شيء واحد ☐
 ج. جائز لأن تعدّد العنوان يوجب تعدّد المعنون ☐
 د. جائز لاستحالة تعلّق الحكم بالمعنون ☐

۱۴. علی رأی المصنّف صحّة التكليف بطبيعة الفعل

- أ. يتوقّف على كون متعلّقه مقدوراً ☐
 ب. لا تتوقّف على أكثر من القدرة على صرف وجود الطبيعة ☐
 ج. تقتضى القدرة على كلّ فرد من أفراد الطبيعة ☐
 د. تتوقّف على قدرة بعض المكلفين لا أكثر ☐

۱۵. إنّ الحقّ أنّه تعدّد العنوان

- أ. لا يوجب تعدّد المعنون ☐ ب. يوجب تعدّد المعنون ☐ ج. فقد يوجب و قد لا يوجب تعدّد المعنون ☐ د. يوجب إن كان حیثیة العناوین تعلیلیة ☐

۱۶. به نظر مصنف، «اشتراک احکام بین عالم و جاهل» از چه امری فهمیده می‌شود؟

- أ. اطلاق ادلة احکام ☐ ب. متمم جعل ☐ ج. امتناع اختصاص به عالم ☐ د. اطلاق مقامی ☐

۱۷. بناء على القول بالامتناع و ترجيح جانب النهی تقع العبادة

- أ. فاسدة لامتناع التقرب بالمبعد ☐ ب. صحيحة للمصلحة الذاتية ☐ ج. فاسدة لفقدان الأمر ☐ د. صحيحة للترتب ☐

۱۸. به نظر مصنف در چه صورتی بین «عامین من وجه» تعارض وجود دارد؟

- أ. به دلالت التزامی یکدیگر را تکذیب کنند ☐ ب. وجود مناط حکم در هر دو احراز نشود ☐ ج. حیثیت در هر دو، تعلیلیه باشد ☐ د. حیثیت در هر دو تقيیدیه باشد ☐

۱۹. به نظر مصنف اگر عدم مندوحة، مسبوق به سوء اختیار نباشد، تنافی بین واجب و حرام از چه باب است؟

- أ. اجتماع ☐ ب. تعارض ☐ ج. تراحم ☐ د. نهی از ضد ☐

۲۰. به نظر مصنف اگر مکلف عمداً وارد زمین غصبی شود و تصمیم به رهایی از غضب بگیرد، حرکات خروجیه چه حکمی پیدا می‌کند؟

- أ. واجب است ولی فاعلش عقاب می‌شود ☐ ب. هم واجب است و هم حرام ☐ ج. فقط واجب است ☐ د. حرام است و فاعلش عقاب می‌شود ☐

۲۱. به نظر مصنف کدام عنوان بر «حرکات خروجیه از زمین غصبی» صدق می‌کند؟

- أ. واجب غیری ☐ ب. غضب ☐ ج. تخلص از حرام ☐ د. تخلص از غضب زائد ☐

۲۲. به نظر مصنف مراد از «دلالت» در مسأله «دلالة النهی على الفساد» چیست؟

- أ. دلالت مطابقی ☐ ب. دلالت تضمنی ☐ ج. دلالت التزامی بمعنی الأخص ☐ د. دلالت عقلی ☐

۲۳. به نظر مصنف مراد از «نهی» در مسأله «دلالة النهی على الفساد» کدام است؟

- أ. نهی تحریمی ☐ ب. نهی تحریمی نفسی ☐ ج. نهی تحریمی و کراهتی ☐ د. هر نوع نهی‌ای ☐

۲۴. طبق کدام مبنا، جعل اماره به دست شارع، مطابق با اصل و طبیعت اماره است؟

- أ. طریقیّت ☐ ب. سببیت اشعری ☐ ج. سببیت معتزلی ☐ د. مصلحت سلوکیه ☐

۲۵. لا شك أنّ متعلّق النهی فی مسألة «دلالة النهی على الفساد» هو

- أ. العبادة ☐ ب. العبادة و المعاملة ☐ ج. كلّ الحقائق الشرعیة ☐ د. ما یصحّ اتّصافه بالصحة ☐

۲۶. مسألة «دلالة النهی على الفساد» من مباحث

- أ. علم الکلام ☐ ب. علم الفقه ☐ ج. ألفاظ الأصول ☐ د. ملازمات الأصول ☐

۲۷. مصنف کدام احتمال را دربارهٔ مراد شیخ انصاری رحمه الله از «مصلحت سلوکیه» بعید دانسته است؟

- أ. عمل بر طبق اماره مصلحت دارد ☐ ب. سلوک بر طبق اماره مصلحت دارد ☐
ج. قصد اطاعت و پیروی از اماره مصلحت دارد ☐ د. امر به اطاعت از اماره، مصلحت دارد ☐

۲۸. در چه صورتی «مصلحت سلوکیه» را می‌پذیریم؟

- أ. رهایی از محذور تصویب، منحصر در پذیرش مصلحت سلوکیه باشد ☐ ب. مصلحت نوعیه بر مصلحت شخصیه مقدم نباشد ☐
ج. احتمال تساوی خطای اماره و قطع، صحیح نباشد ☐ د. مصلحت تسهیل اثبات نشود ☐

۲۹. در «نهی از عبادت» کدام معنای «عبادت» محل نزاع نیست؟

- أ. عبادت بمعنی الاخص ☐ ب. عبادت بمعنی الاعم ☐
ج. عملی که شأنیت تقرب دارد ☐ د. عملی که طبیعتش امر دارد ☐

۳۰. به نظر مصنف آیا «نهی غیری از عبادت» مقتضای فساد است؟

- أ. بله ☐ ب. خیر ☐ ج. بله اگر مفسده ذاتی داشته باشد ☐ د. بله اگر مصلحت ذاتی داشته باشد ☐

۳۱. به نظر مصنف آیا نهی از معامله مقتضی فساد است؟

- أ. خیر ☐ ب. بله اگر ارشاد به مانعیت منهی عنه باشد ☐ ج. بله اگر به داعی بیان مبغوضیت سبب باشد ☐ د. بله اگر به داعی بیان مبغوضیت مسبب باشد ☐

۳۲. هدف اصلی از «مباحث حجت» چیست؟

- أ. استنباط حکم شرعی ☐ ب. رسیدن به حکم الله واقعی ☐ ج. رسیدن به معذر و منجز ☐ د. استنباط حکم اجتهادی ☐

۳۳. به نظر مصنف موضوع «مباحث حجت» چیست؟

- أ. ذات دلیل ☐ ب. أدلة أربعة بما هی أدلة ☐ ج. أدلة أربعة بما هی هی ☐ د. حجت بما هی حجت ☐

۳۴. آیا موضوع علم اصول شامل «قیاس، استحسان، اصول عملیه و تعادل و ترجیح» می‌شود؟

- أ. خیر ☐ ب. بله ☐ ج. شامل قیاس و استحسان نمی‌شود ☐ د. شامل تعادل و ترجیح نمی‌شود ☐

۳۵. اگر دلیل، متعلق خود را به صورت قطعی اثبات کند آن دلیل است.

- أ. حجت اصولی ☐ ب. حجت لغوی ☐ ج. حجت منطقی ☐ د. حجت شرعی ☐

۳۶. حجت اصولی با کدام اصطلاح، مترادف است؟

- أ. قاعده ☐ ب. ظن ☐ ج. طریق ☐ د. کاشف ☐

۳۷. اصولیان اصطلاح «اماره» را از کدام باب اطلاق کرده‌اند؟

- أ. ترادف بر ظن ☐ ب. مجاز بر ظن معتبر ☐ ج. اطلاق سبب بر مسبب بر ظن ☐ د. ترادف بر ظن معتبر ☐

۳۸. کدام گزینه دربارهٔ شباهت یا تفاوت «اماره و اصل عملی» صحیح است؟

- أ. هر دو منجز تکلیف‌اند ☐ ب. هر دو حجت اصولی‌اند ☐ ج. اماره غالباً مطابق با واقع است، برخلاف اصل عملی ☐ د. اماره کاشفیت دارد، برخلاف اصل عملی ☐

۳۹. کدام گزینه دربارهٔ «ظن معتبر» صحیح است؟

- أ. ظن معتبر «تخصصاً» از آیات ناهی از اتباع ظن خارج است ☐ ب. ظن معتبر «تخصیصاً» از آیه افترا خارج است ☐
ج. اخذ به «ظن معتبر» اخذ به دلیل قطعی است ☐ د. نام دیگر «ظن معتبر» طرق عملیه است ☐

۴۰. کدام گزینه درباره «ظن» صحیح است؟

- ا. ملاک حجیت ظن «افاده ظن نوعی» است ☐
 ب. برای طرح ظن، عدم دلیل کافی است ☐
 ج. ظن معتبر نزد عقلا حجیت ذاتی دارد ☐
 د. حجیت ظن اثبات نمی‌شود مگر با دلیل قطعی یا چند دلیل ظنی دیگر ☐

۴۱. کدام گزینه درباره «قطع» غلط است؟

- ا. خداوند طریقت را برای قطع، با جعل بسیط، جعل کرده است ☐
 ب. وجوب متابعت از قطع، به طریقت برمی‌گردد ☐
 ج. عبارت «وجوب متابعت از قطع» دارای مسامحه است ☐
 د. متابعت از قطع غیر از أخذ به مقطوع است ☐

۴۲. با توجه به اینکه انسان علم اجمالی دارد که برخی از قطع‌هایش جهل مرکب است کدام گزینه صحیح است؟

- ا. قطع تفصیلی امکان ندارد ☐
 ب. متابعت از قطع اجمالی واجب نیست ☐
 ج. اجتماع قطع اجمالی و قطع تفصیلی در شبهه محصوره محال است ☐
 د. خود قطع اجمالی جهل مرکب است ☐

۴۳. إِذْ نَقُولُ: «إِنَّ الْأَمَارَةَ حُجَّةٌ» فَإِنَّمَا نَعْنِي أَنَّهَا مَجْعُولَةٌ حُجَّةٌ مُطْلَقاً أَيْ أَنَّهَا حُجَّةٌ

- ا. حَتَّى مَعَ التَّمَكُّنِ مِنَ التَّحْصِيلِ الْعِلْمِ ☐ ب. حَتَّى مَعَ حُصُولِ الْعِلْمِ بِالْوَقْعِ ☐ ج. فِي زَمَانِ انْسِدَادِ الْكَبِيرِ ☐ د. فِي زَمَانِ انْسِدَادِ الصَّغِيرِ ☐

۴۴. مراد از «ظن خاص» چیست؟

- ا. ظن مربوط به موضوع خاص ☐ ب. ظن دارای دلیل قطعی بر حجیت ☐ ج. ظن دارای دلیلی غیر از دلیل انسداد ☐ د. ظن دارای دلیل قطعی غیر از دلیل انسداد کبیر ☐

۴۵. اساس «دلیل انسداد» کدام مقدمه است؟

- ا. باب علم و علمی در معظم احکام منسد است ☐
 ب. اهمال و طرح احکام غیر معلوم جایز نیست ☐
 ج. تقلید از مجتهد افتتاحی جایز نیست ☐
 د. عمل به خلاف ظن، عمل به مرجوح و قبیح است ☐

۴۶. نتیجه نهایی دلیل انسداد این است که عمل به هر ظنی

- ا. جایز است ☐ ب. واجب است ☐ ج. جایز است الا ما خرج بالدلیل ☐ د. واجب است الا ما ورد فيه الاصل ☐

۴۷. نظر مصنف درباره «علم» و «تنجز تکلیف» چیست؟

- ا. علم، علت تنجز تکلیف است ☐ ب. علم، علت مقتضی تنجز تکلیف است ☐ ج. علم، شرط تنجز تکلیف است ☐ د. علم تفصیلی، علت تامه تنجز تکلیف است ☐

۴۸. از اختصاص برخی احکام به عالم مثل «وجوب جهل و اخفات، و قصر و اتمام» استفاده می‌شود که

- ا. تقیید احکام به علم، امتناع بیانی دارد ☐
 ب. تقیید احکام به علم امتناع واقعی دارد ☐
 ج. برخی احکام برای جاهل، جعل نشده است ☐
 د. برخی احکام از جاهل اسقاط شده است ☐

۴۹. قولی که می‌گوید: «احکام مشترک بین عالم و جاهل است؛ ولی حکم برای جاهل دارای قطع یا اماره مخالف تغییر می‌کند» نظر کدام گروه است؟

- ا. شیعه ☐ ب. معتزله ☐ ج. اشاعره ☐ د. اخباریان ☐

۵۰. مصنف برای اثبات «اشتراک احکام بین عالم و جاهل» به کدام دلیل استناد نکرده است؟

- ا. بنای عقلا ☐ ب. اخبار ☐ ج. تعلیق احکام بر علم، مستلزم خلف است ☐ د. تعلیق احکام بر علم، لازمه اش استحاله علم به احکام است ☐